

Eksistens og Udødelighed

- om erkendelseslæren i Martinus kosmologi

Per Bruus-Jensen

En fascinerende syntese af hele den sublime ontologi eller erkendelseslære, der findes indbygget i Martinus' kosmologi, og som afgørende bryder med den naturvidenskabelige ved at hævde eksistensen af et subjektiv- eller Jeg- princip i naturen side om side med det, der optræder i mennesket.

Naturen og mennesket vises som to sider af samme sag, og det forudses, at naturvidenskaben en dag vil anskue naturens fænomener og processer som livsytringer, der alle uden undtagelse viser tilbage til en bevidsthed af makrokosmisk format, og som det bliver en kommende åndsvidenskabs opgave at tyde og tolke.

**Du kan på de følgende sider læse et uddrag af bogen,
nemlig den komplette indholdsfortegnelse, introduktion ved Mag. Art. John Engelbrecht samt ind-
ledning.**

**På www.sfinksen.dk kan du finde alle Per Bruus-Jensen's
bøger samt hente uddrag af de fleste.**

Forlaget Nordisk Impuls

www.nordisk-impuls.dk

Telefon 97 38 17 00

Fax: 97 38 14 38

mail@nordisk-impuls.dk

Forlaget Nordisk Impuls har specialiseret sig i udgivelsen af bøger, der bl.a. fremhæver de humaniske og videnskabelige aspekter i Martinus' arbejde. Målet er at få de kulturelle perspektiver i dette arbejde til at træde klart frem, således at det kan få lejlighed til at vise sin samfundsmæssige værdi.

Ganske meget tyder nemlig på, at allerede et teoretisk indblik i den kosmiske bevidstheds betagende virkelighedsfelt med stor sandsynlighed vil fremkalde et kulturhistorisk løft af endog meget betydeligt omfang. I den forbindelse sættes der bl.a. målbevidst på udgivelse af en række bøger af forfatteren Per Bruus-Jensen, der var personlig elev af Martinus gennem det meste af en 10-års periode. Herunder afslørede Martinus en række betydningsfulde enkeltheder, der ikke er medtaget i hans egne værker, og som det derfor må anses for vigtigt at få sikret for eftertiden.

Per Bruus-Jensen kom i 1957 som 25-årig i forbindelse med den danske mystiker og intuitionsbegavelse, Martinus, og modtog her gennem det kommende ti år intensiv undervisning i det såkaldte Kosmiske verdensbillede's indhold. Har siden selv udfoldet en omfattende undervisning over dette emne, både mundtlig og skriftlig i såvel indland som udland. Forfatter til en række bøger over det nye verdens- og virkelighedsbillede. Herunder hovedværket "X", der er i fire bind af ca. 450 sider hver, rummer en komplet indføring i Martinus' kosmologi

KOMPLET INDHOLDSFORTEGNELSE • BIND 1

INTRODUKTION (9) INDLEDNING (13)

Første afsnit LIVSOPLEVELESENS MYSTERIUM (19)

- 1.1.1. Det kosmiske livssyn (19)
- 1.2.1. Livsoplevelsens mysterium (21)
- 1.3.1. De to slags virkelighed (24)
- 1.4.1. Illusion og virkelighed (27)
- 1.5.1. Om virkelighedens udforskning (28)

Andet af snit

LIVETS UR-GRUNDLAG (35)

- 2.1. 1. **Om livsoplevelsens tilhørsforhold (35)**
Hjerneteorien (35) Kritik af hjerneteorien (38)
- 2.2. 1. **Det levende væsens kosmiske struktur (49)**
Den intuitive erkendelsesmetode (49)
- 2.2. 2. **Om problemerne med begrebsapparatet (50)**
- 2.2. 3. **Livets kosmiske basiskomponenter (52)**
Jeget og dets oplevelsessevne (52)
- 2.2. 4. **Jeget eller det oplevende princip (55)**
Begrebet komplementaritet (56) Begrebet triplementaritet eller 'det treenige princip'(61) 'Materiel' kontra 'immaterielt' (62) Jeget og det absolutte tomrum (63) Jegets fire fremtrædelsesformer (70) Det materielle princip (74) Jegets holistiske natur (77) Jeget og det subjektive kontra det objekt! ve rum (78)
- 2.2. 5. **Organismen (ob) eller skabe-oplevelsessevnenes princip (96)**
Begrebet skabeevnen (96) Skabeevnen og energibegrebet (97)
- 2.2. 6. **Skabeevnens interne struktur (101)**
Det universelle energiprincip (101) Begrebet 'en grundenergi' (J 02)
- 2.2. 7. **Signalement af grundenergiernes principielle natur (103)**
De materiedannende grundenergier (103) Tyngde- og følelsesenergien (103) Moderenergien (104) Stof- og livsenshedsprincippet (105) Instinktenergien (107) De bevidsthedsdannende grundenergier (108) Begrebet bevidsthed (109) Subjektsiden kontra objektsiden (110) Hukommelsesenergien (112) Intelligensenergien (113) Intuitionensenergien (113) Moderenergien og guddomsbegrebet (113)
- 2.2. 8. **Signalement af grundenergiene oplevet direkte fra subjektsiden (118)**
Begrebet 'en evne' (119) Moderenergien (120) Instinktenergien (122) Begrebet 'en talentkerne' (123) A-viden (123) B-viden (124) C-viden (124) Skabeevnens sande omfang (125) Den parafysiske struktur (127) Død og overlevelse (128) Instinktivitet (133) Første klasse (136) Anden klasse (137) Transformationsfeltet (148) Reinkarnationens proces (149) Efter bemærkning til reinkarnationens proces (162) Konklusion vedr. instinktenergien(163) Tyngdeenergien (164) Følelsesenergien (165) Intelligensenergien (171) Projektsproget Esperanto (174) Hukommelsesenergien (178) Intuitionensenergien (181)
- 2.2. 9. **Signalement af grundenergiene oplevet fra objektsiden (191)**
Moderenergien (192) Instinktenergien (193) Tyngdeenergien (193) Følelsesenergien (193) Intelligensenergien (194) Intuitionensenergien (195) Hukommelsesenergien (196)
- 2.2.10. **De parafysiske organsystemer (197)**
Begrebet 'de åndelige legemer' (198)
- 2.2.11. **Efterskrift til 2. hovedafsnit (199)**

Tredie afsnit

LIVETS OPLEVELSE eller DEN ÅNDELIGE VERDENS SKABELSE (203)

- 3.1.1. **Den objektive kontra den subjektive virkelighed (203)**
- 3.2.1. **Sansningen fra nedden og livsoplevelsens stofside (208)**
Begrebet sansning (208) Sanseregistret (211) Stof sidens kosmiske identitet (214) Begrebet 'en sans horisont'(219) Teorien om sanseregistrets funktionelle organisation (222) Følesansen (224) Lugtesansen (225) Smagssansen (225) Hørelsen (226) Synet (230) Den seksuelle sans (232) Alternative sanser (233) En sansehorisont i nærbillede (236) Begrebet 'en guld kopi' (239)

Sansehorisonter kontra sans kvaliteter (243) Sanseregistret og perspektivprincippet (247)
Tidsbegrebets kosmiske analyse (249) Første og anden definition (250) Tredie definition (251)
Plancka-funktionen (254) Fænomenet tid som det skabtes primærsustans (264) Tiden og perspektivprincippet (268) Sanseskaliteterne og perspektivprincippet (273)

3.3.1. Sansningen fra oven og livsoplevelsens livsside (279)

Begrebet 'den åndelige verden' (279) Begrebet 'sansning fra oven' (280) Livssiden og fænomenet 'betydning' (284) Registerkoblingerne kontra de associative koblinger (289) Associative koblinger, 1. kategori (292) Associative koblinger, 2. kategori (297) Associative koblinger, 3. kategori (301) Sproget som erkendelsesmiddel (311) Den intuitive erkendelsesmetode (321) Intuition og livsyringsforskning (326)

3.4.1. Den objektive og den subjektive virkeligheds gensidige omsætning (330)

Det treenige princip og energiens vending (33 J) And kontra materie (333) Jeget og urbegæret (336) Urbegæret og kontrastprincippet (344) Urbegæret og begrebet evolution (348) Aktion kontra reaktion generelt (350)

3.5.1. Afsluttende bemærkninger til 3. afsnit (356)

KOMPLET INDHOLDSFORTEGNELSE • BIND 2

Fjerde afsnit

DET TELEONOMISKE PROJEKT

eller

GUDS EVIGE EKSPERIMENT MED SIG SELV (367)

4. 1.1. Urkredsløbet og livets ledemotiv (367)

Det teleonomiske projekt (367) Evolutionen og urkredsløbet (368) Evolutionen og guddomsvæsenet (370)

4. 2.1. Spiralkredsløbet og Guds evige eksperiment med sig selv (372)

Spiralkredsløbets undfangelsestærskel (373) Sansesprincippernes udskiftning (373)

4. 3.1. Spiralkredsløbet kontra Guds primære og sekundære bevidsthed (376)

Urkredsløbets primær- kontra sekundærzone (380)

4. 4.1. Urkredsløbets ontogenese og den kosmiske livmoderzone (385)

4. 5.1. 'Den kosmiske ontogenese' eller 'fra mineral til den store fødsel' (388)

4. 5.2. Signalement af det ontogenetiske projekts omfang (389)

Det paragenetiske felt (389) Den kosmiske oktave (390) Universvæsenet og den fysiske verden (393)

4. 6.1. Syndefald og indvikling (395)

Begrebet 'indvikling' (395) Det kosmiske syndefald (396) Adams søvn og Evas skabelse (399)

4. 7.1. Eva - Adams medhjælp (400)

4.8.1. Adam og ontogenesens fysiske indledning (403)

4. 9.1. Biosfæren og den menneskelige erkendelse (407)

Naturvidenskaben og objektivitetspostulatet (407) Kritik af objektivitets-postulatet (408)

4 9.2. Første eksempel (en snekrystal) (420)

4. 9.3. Andet eksempel (atomet og elektronbanerne) (422)

4. 9.4. Tredie eksempel (TMV-partiklen) (426)

4. 9.5. Konkluderende betragtninger (435)

4.10.1. Biosfæren og selektionsteorien (450)

Selektion kontra teleologi (452)

4.11.1. Biosfæren og de kosmiske teleostater (465)

Den kosmiske evolutionslære (465)

4.11.2. De kosmiske teleostater (466)

4.11.3. 1. teleostat: urbegæret (468)

4.11.4. I teleostat: det paragenetiske felt (473)

Det kemiske plan (475) Cellens princip (483)

4.11.5. 3. teleostat: talentkerneprincippet (493)

- 4.11.6. **De interne teleostaters samspil (496)**
- 4.11.7. **4. teleostat: miljøfaktoren (501)**
- 4.11.8. **5. teleostat: selektionen (502)**
Selektionen kontra urbegæret (503) Selektionen kontra det paragenetiske felt (503) Selektionen kontra talentkerneprincippet plus miljøfaktoren (506)
- 4.11.9. **6. teleostat: det teokratiske princip (511)**
Bønnens funktion (514) Jesusbønnen (516)
- 4.11.1. **Ontogenesens slutfase el. 'mennesket - en såret flygtning mel. to riger" (517)**
- 4.12.2. **Tempelfasen og det menneskelige udviklingstrin (518)**
- 4.12.3. **'Eva' og den kosmiske ontogeneses bevidsthedsaspekt (522)**
Det ny seksualanlægs tilblivelse (524) Mineralfasen (525) Plantefasen (529) Dyrefasen (534)
- 4.12.4. **Tempelfasen og det jordiske menneskes aktuelle situation (536)**
Selvopholdelsesdriftens logik kontra selvopofrelsens logik (536) Lidelseserfaringernes rolle (540) 'Eva' og den humane evnes vækst (542) Vedr. tyngde-legemets degeneration (547) Vedr. intelligenslegemets vækst (548) Det personlige værdisystem (549) Den modsatte pol og 'den store fødsel" (554) De sidste tider (558)
- 4.12.5. **Menneskeheden og Kristus (561)**
Jordklodevæsenets åndelige krise (562) Jesu kosmiske mission (563)

EFTERSKRIFT

- 412.6. **Mennesket her og nu (571)**
Det personlige myndighedsområde (571) Martinus' syv gyldne leveregler (572)

LITTERATURFORTEGNELSE (577)

KOMPLET INDHOLDSFORTEGNELSE • BIND I (581) - • BIND 2 (583)

ILLUSTRATIONSFORTEGNELSE (585)

KORT ORDFORKLARING (587)

INTRODUKTION

ved Mag. art. John Engelbrecht

Det hænder mellem år og dag, at der dukker en bog op, som røber helt særlige kendetegn. Sådanne bøger bærer fra først til sidst præg af en tankens udholdenhed. Man følger den arbejdende og forskende tanke på dens opdagerfærd i erkendelsens yderste synsrand. Bestandig dukker nye ting op. Som med en Jacques Cousteau besejles ukendte områder, og fra dybet hentes aldrig sete ting frem. Trin for trin påpeges nye detaljer, afgørende nuancer og træk, som gradvis føjer sig sammen til et nyt helhedsbillede - af hvad? Af mennesket og universet.

Denne bog: »Eksistens og udødelighed« handler om et nyt verdensbillede. Nyt i den forstand, at dette verdensbillede ikke kan stilles ved siden af andre på samme niveau, som en almindelig parallel tolkning. Men også nyt i den betydning, at her oprulles den danske tænker og seer Martinus' verdensbillede med vidtrækkende perspektiver for den nutidige videnskab.

Det skal dog ingen hemmelighed være, at jeg betragter denne bog som ret svær og vanskelig tilgængelig. Dette hænger blandt andet sammen med forfatterens egne forudsætninger, som er ret specielle, idet han allerede har et omfattende værk om Martinus' verdensbillede på cirka 1400 sider bag sig. På baggrund af dette værk, samt et nært samarbejde med Martinus personligt i årene 1957-65 (med mange tusinde timers dialog) plus nogle mindre bøger og artikler har forfatteren i »Eksistens og udødelighed») sat Martinus' verdensbillede i nærmere relation til specielt erkendelsesteoriens, biologiens, fysikkens og kemiens områder. Det betyder, at en lang række spændende livtag bliver taget mellem Martinus' åndsvidenskab og vor tids naturvidenskab, (for eksempel den franske nobelpriester i biologi, Jacques Monod, hvis bog på dansk »Nødvendigheden og tilfældigheden») har vakt megen opsigt).

Forfatteren påpeger, at dybest set ved naturvidenskaben ikke, hvad materien er. Derfor rummer bogen et opgør med det materialistiske livssyn. Samtidig understreges det, at i energibegrebet mødes naturvidenskaben og det nye verdensbillede. Martinus' syv »grund-energi« repræsenterer de objektive forudsætninger for livets oplevelse og for de subjektive og kvalitative karakteristika. Læsningen præsenteres i samme forbindelse for den opfattelse, at hele det fysiske univers ved nærmere eftersyn røber sig som parafysisk eller oversanseligt i sin inderste struktur.

I naturvidenskaben er mennesket reduceret til blot at være en betragter, men tilkendes ikke status som et medlem af naturen. Det fremstilles i overensstemmelse hermed som en iagttager, men ikke en deltager; en skabning, men ikke en skabende medarbejder; et produkt, men ikke producent af virkeligheden. Det påpeges, at også mennesket i bund og grund må betragtes som en del af naturen. Konsekvenserne heraf synes blandt andet at være, at hvis videnskaben også skal

beskæftige sig med naturen inden i mennesket, så må den gøre springet fra natur- til åndsvidenskab. Forfatteren fremfører til forsvar for sine synspunkter et nyt og skelsættende syn på begrebet liv, sat ind i kosmiske perspektiver. Der peges med andre ord på en løsning, der anfører nødvendigheden af et nyt syn på jegets princip, nemlig som en bestanddel af det levende væsens kosmiske struktur. Ikke som noget spekulativt-filosofisk, men som en kendsgerningserkendelse. Martinus' verdensbillede er ikke udtryk for en konstruktion, men for en konstateren af faktiske forhold, altså noget erfaringsmæssigt givet. Nøglen hertil er den intuitive erfaring og dens forudsætninger. Disse forudsætninger hænger sammen med en præsentation af to væsensforskellige sansemetoder, en fra oven (livssiden og kvalitativ) og en fra neden (stofsiden og kvantitativ).

Bogen giver et billede af et kosmisk glimt, samt en fremstilling af forudsætningerne for kosmisk sansedygtighed. Videnskabsteoretisk peges der på den intuitive erkendelse som en videnskabelig gyldig (og fremtidig) erkendelsesform, der evner at løse subjektivitets- og objektivitetsproblemet. Det kan her ikke betones tydeligt nok, at det helt afgørende sigte med bogen har været at levere et Videnskabsteoretisk bidrag, der kan tjene som udgangspunkt for yderligere bestræbelser på at give enhver åndsvidenskabelig forskning et seriøst erkendelsesteoretisk fundament. Bogen er derfor meget dybtgående. Den vender og drejer detaljer og grundprincipper fra stadig nye vinkler. Ud fra Martinus' kosmologi foretages en slags dybdeboring af de grundlæggende erkendelsesteoretiske forudsætninger og principper: de vendes og ses i relation til naturvidenskabens objektivitetskrav.

Det kosmiske livssyn peger frem mod en mulig forening af natur- og åndsvidenskab, samt fødslen af en helhedsvidenskab, hvor det sande, det gode og det skønne atter kan blive ét i en ny enhed af videnskab, religion og kunst. Men dette indebærer samtidig fødslen af en ny mennesketype, "den nye Adam", hvad forfatteren også redegør for. Bogen rummer således et væld af nye perspektiver og masser af stof til eftertanke.

I sig selv kan bogen betragtes som en åndelig pilgrimsfærd fra mineral-tilstand via plante- og dyrestadier til en fremtidig idealtilstand som rigtigt menneske forlenet med kosmisk bevidsthed. Et af værketets fortrin er den analytiske skarphed, den præcision og omhu, hvormed de ellers meget svære begreber og tekniske udtryk håndteres. Men det, der er bogens styrke, er på sin vis samtidig dens svaghed. Hvad den ejer i videnskabelig eksakthed, savner den til en vis grad i sproglig skønhed og klædedragt. Et så stort værk skrevet overvejende ud fra forfatterens synsvinkel mere end fra kunstnerens gør det noget vanskeligt tilgængeligt, idet den lidt tørre, tekniske og ofte ordknappe stil ind imellem kan medføre, at læserens opmærksomhed slappes.

Denne mangel opvejes dog i rigt mål ved selve bogens hovedformål: Nemlig en præsentation af Martinus' verdensbillede og dennes løsningsforslag til mange af de vigtigste hovedspørgsmål inden for vor tids erkendelsesteori og naturvidenskab. Værket fremhæver nødvendigheden af nye betragtningsmåder og anviser

selv nogle løsningsmuligheder. Derfor kan bogen ikke affejes som uinteressant. Den berører vor tids mest aktuelle filosofiske, videnskabelige og religiøse problemer. For eksempel søger den at vise, at den, der løser bevidsthedens problem, samtidig løser verdens; at selverkendelse fører til verdens-erkendelse. Bogen er højaktuel og alt andet end overfladisk og populær. Den er seriøs, og selv om den er svær, opfordrer den til debat. Derfor må den hilses velkommen som et af de sjældne pionerarbejder på et alt for forsømt område - grænseområdet mellem natur- og åndsvidenskab.

John Engelbrecht Mag. art.

INDLEDNING

Men når lysbæreren atter kommer til menneskene, vil de ikke kendes ved ham for hans forandrede udseendes skyld, og de vil ikke tro • og kan ikke se - at han også denne gang er sendt af den højeste. Først, når han atter er borte, vil sandhedens lysende sol begynde sin ny opstigen.

PB-J

Menneskets erkendelsessituation eller et spil 'master mind' med naturen

Praktisk taget alle anerkender vist i vor tid, at overgangen fra det såkaldt geocentriske til det heliocentriske¹ verdenssystem ved begyndelsen til 1600-tallet for mennesket betød et stort erkendelsesmæssigt fremskridt. Med denne begivenhed fik den gryende naturvidenskab for alvor vind i sejlene og indledte med navne som Gallilei, Kepler og Newton en strålende og storslået blomstringstid.

Som bekendt skete dette imidlertid på bekostning af den indflydelse, kirken hidtil så uindskrænket havde haft. Det er næppe for meget sagt, at naturvidenskaben i dag de facto næsten helt har overtaget denne indflydelse og som autoritet og sandhedsvidne betragtet i virkeligheden overgår den, idet naturvidenskaben i modsætning til den kristne kirke er en verdensomspændende verdslig magt, der som religiøst neutral også trives inden for andre formelle trossamfund, de være sig religiøse som irreligiøse. Og dertil tyder intet på, at denne fremmarch vil standse foreløbig. Snarere tværtimod. Takket være sin enorme erkendelsesmæssige præstationskraft vil naturvidenskabens indflydelse snarere tiltage yderligere og fortrænger måske en dag helt de bestående trosreligioner, for hvilke den gennem sin myteundergravende virksomhed ligefrem er den rene gift.

Det er imidlertid ikke nødvendigvis ensbetydende med, at naturvidenskaben definitivt fortrænger det religiøse liv. Tværtimod tyder meget på, at den på længere sigt snarere baner vej for dette på et nyt plan, hvor der med Albert Einsteins ord er tale om 'kosmisk religiøsitet', dvs. en forening af religiøs indsigt og videnskabelig erkendelse. Foreløbig er det ganske vist langt fra alle forskere, der vil skrive under på dette, men meget tyder på, at udviklingen inden for forskningen af sig selv vil medføre en støt og sikker tilbagegang for det sæt anskuelse, som samme Albert Einstein kaldte 'den materialistiske tro i naturvidenskaben'.

Det kan man begrunde med at henvise til såvel den hidtil stedfundne udvikling i naturvidenskaben som til den erkendelseskriser, man her er i færd med at se sig konfronteret med. Således har udviklingen siden dette århundredes begyndelse og dermed nøjagtigt tre århundreder efter solsystemets introduktion været kendetegnet ved en stadig mere omfattende revision af grundlæggende fysiske begreber og forestillinger, og man befinder sig i dag i en situation præget af næsten fuldstændigt afkald på disse. Via sådanne milepæle som den specielle og generelle relativitetsteori, samt kvanteteorien, komplementaritetsprincippet, udelukkelsesprincippet, usikkerhedsprincippet, bølgemeknikken osv. har begreber som tid,

¹ geocentrisk = jordcentreret; heliocentrisk = solcentreret

rum, materie, energi, kausalitet, determinisme og flere andre undergået så omfattende og dybtgående revisioner, at de i dag nærmest er ukendelige og kun yderst vanskeligt lader sig forstå som i mindste måde relevante for den natur, vi så ukompliceret og umiddelbart har for vore øjne og øvrige sanser. Man taler f.eks. om 'den paradoksale fysik' og hentyder dermed til fysikkens - og med den for så vidt hele naturvidenskabens erkendelseskrise, der alene med problemerne omkring skabelsen af udtømmende, kvalitative definitioner på fænomener som elektricitet, magnetisme, gravitation, energi, liv og bevidsthed samt i nøje tråd hermed vanskelighederne i forbindelse med opstillingen af en enhedsteori for elementarpartiklerne tiltager dag for dag. - En enkelt udtalelse af den store amerikanske atomfysiker J.R. Oppenheimer antyder både omfanget og rækkevidden af denne krise i fysikken. Han siger:

Spørger vi, om elektronens position altid er den samme, må vi svare 'Nej'; spørger vi, om den ændrer sig med tiden, må vi igen sige 'Nej'; og spørger vi om elektronen er i hvile, må vi sige 'Nej'; og igen, om den er i bevægelse, må vi sige 'Nej'.²

Med andre ord: hvad skal man tro? - Og hvordan skal man skabe anskuelig sammenhæng mellem den sub-atomare paradoksverden og den herpå hvilende fysiske dagligverden, herunder vore egne organismer (!)? - Og hvordan kan det i det hele taget være, at udforskningen af sidstnævnte har ført til erkendelsesmæssigt forlis i førstnævnte. For det må man med rette kunne tale om i betragtning af, at der for det første består et gabende svælg mellem de nævnte to verdener, som i hvert fald almindelige mennesker er så godt som fuldstændigt afskåret fra at sætte over, således at foreløbig menigmand er udelukket fra at forstå naturen. Og dertil forstår selv de højest indviede fagfolk faktisk ikke selv, hvad det i realiteten er, deres hyperabstrakte matematiske modeller er modeller af, bortset fra at det naturligvis uomstødeligt er naturen. Og mange begynder at tale om en grænse for erkendelsen, samt at mennesket selv står i vejen for den erkendelse, det ønsker at opnå. Man begynder med andre ord at tvivle på, at det kan lade sig gøre at gennemføre det parti 'master mind'³ med naturen, som for alvor blev indledt med introduktionen af det kopernikanske solsystem, og som i form af den naturvidenskabelige forskning har været 'spillet' til denne dag. Partiet vil ikke gå op. Og som tiden er gået siden begyndelsen af dette århundrede har 'naturens meldinger' tværtimod tiltaget i gådefuldhed, således at man i dag knapt nok ved, hvad det i det hele taget er for 'pinde', der spilles med. Og samtidig bliver det vanskeligere og vanskeligere at gøre nye meningsfulde forsøg og dermed også vanskeligere at formulere nye 'løsninger' til naturen at 'besvare'. Det bliver med andre ord stadig mere problematisk at fortsætte spillet, og adskillige kompetente personer begynder som sagt at nærme sig den mulighed, at det må opgives i den forstand, at gåden om naturens - og for øvrigt også livets - inderste væsen principielt unddrager sig definitiv løsning.

Krisen kan imidlertid også fortolkes på en ganske anden og nok så optimistisk måde, nemlig som en parallel til situationen omkring overgangen til 1600-tallet og dermed som tegn på, at tiden er inde til en ny ydmyg gestus fra menneskets side på

² Arthur Koestler: 'Sandsynlighedens grænse', p. 38 - Thanning & Appel 1975

³ egentlig navnet på et spil mellem to personer, derved hjælp af meldinger og kontrameldinger går ud på, at den ene skal gætte en vilkårlig kombination af farvede pinde, den anden har opstillet bag en skærm, så de er usynlige for den første.

linie med den, indførelsen af den heliocentriske verdensmodel var udtryk for. Dette skridt betød nemlig tillige en detronisering af menneskets position i Guds univers, nemlig bort fra selve dets centrum, hvorfor det naturligvis også mødte betydelig modstand hos kirken som den af Gud indsatte vogter af menneskets naturlige værdighed og rettigheder, I dag er de fleste af disse vanskeligheder overvundet, og man indser klart den erkendelsesmæssige gevinst ved solsystemets indførelse i verdensanskuelsen. Til gengæld finder man sig nu næsten firehundrede år senere på ny konfronteret med en hårdnakket erkendelseskrise, således at det kunne være aktuelt at efterlyse, hvad en eventuel ny ydmyg gestus af betydning for erkendelsens fremskridt skulle bestå i?

Det er her forfatterens overbevisning, at den skal bestå i HELHJERTET at acceptere mennesket som en del af naturen, nemlig ud fra den betragtning, at resten af det førortalte parti 'master mind' muligvis ikke udelukkende skal spilles i relation til naturen uden for mennesket, men også i relation til naturen inden i mennesket, i forskeren selv; at de nugældende erkendelsesproblemer med andre ord skal fortolkes som naturens anvisning på en supplerende ny forskningsretning og en hertil svarende ny forskningsmetode, der f.eks. kunne udmærke sig ved skyldig hensyntagen til forskerens subjektive rolle og umiddelbare erkendelsesmæssige afhængighed af kvalitative kategorier, og som dertil i matematikken ser et kun delvis egnet middel til at forlige disse naturgivne vilkår med ønsket om objektiv erkendelse.

Men hvad har det med ydmyghed at gøre, kan man spørge? Er det ikke for længst en fastslået og almindeligt accepteret kendsgerning, at mennesket er et højere pattedyr og som sådant tilhører naturen på linie med de øvrige pattedyr?

Dette hersker der vist ikke ubetinget enighed om. Definerer man imidlertid naturen som alt det, der ikke er givet af mennesket, fremstår mennesket ubestrideligt selv som en del af naturen. Under alle omstændigheder er det en sindelagsændring i denne retning, som efterlyses; det er netop dette, der menes med ordet helhjertet.

Denne sindelagsændring skal bestå i helt at opgive forestillingen om mennesket som noget, der i kraft af højere bevidsthed, tænkeevne, kultur osv. står uden for naturen, eller måske snarere 'over for' naturen - hvis ikke over den. Dg i stedet skal træde tanken, at mennesket indtil hundrede procent er en del af naturen; at det kort sagt er naturen, således at alt det såkaldte 'højere' ved det i virkeligheden er udviklingshistorisk nye træk ved naturen, som er ved at bryde frem, og at menneskesamfundene med deres kulturelle udfoldelse dermed er udtryk for et supplement til naturens profil af forholdsvis ny og ligefrem mutant karakter. Alene de erkendelsesteoretiske følger af en sådan holdningsændring vil nemlig være betydelige, idet det blandt andet vil vise sig nødvendigt til en vis grad at opgive postulatet om naturens ubetingede objektivitet og dermed selve hovedtanken i den naturvidenskabelige erkendelsesteori. Det drejer sig som bekendt om den forestilling, at naturen udelukkende er objektiv og ikke projicerende samt en sand viden eller erkendelse – dvs. autentisk erkendelse - ikke kan have nogen anden oprindelse end systematisk konfrontation mellem logik og erfaring, mellem teori og eksperiment. Vedgår man sig imidlertid menneskets definitive enhed med naturen, vil menneskets egen ubestridelige evne til at udfolde sig projicerende (videnskab, kunst, teknologi m. m.) naturligvis være ensbetydende med en indrømmelse af naturen som projicerende. Dg dermed vil det første skridt til et i hvert fald delvist brud med det objektive erkendelsesdogme være taget. Med andre ord: i det mindste gennem den del af sig selv, der kendes som mennesket, er naturen projicerende. - Herudover vil nævnte holdningsændring naturligvis medføre en helt ny respekt for naturen, som ganske af sig selv vil bringe den voldtægtslignende rovdrift af denne til ophør, som ligeledes i vor tid begynder at antage krise-lignende karakter. Men vigtigst af alt rummer den omtalte sindelagsændring i tilsløret form betingelserne for et

helt nyt og skelsættende syn på begrebet 'liv' af allerstørste betydning for vurderingen af såvel menneskets sande erkendelsesbetingelser som dets faktiske overlevelsesmuligheder i betydningen: dets forhold til begrebet 'død'.

Netop dette nye livssyn er det hensigten med nærværende bog at udvikle nærmere. Det skal dog straks alvorligt betones, at undertegnede i denne henseende på altafgørende måde befinder sig i gæld til en ganske bestemt kilde, nemlig den danske forfatter Martinus (1890-1981), hvis værker har været genstand for et mangeårigt studium, og med hvem jeg har haft lejlighed til specielt i årene 1957-65 at føre et stort antal personlige samtaler om den erkendelsesteoretiske problematik. Trods et langt og virksomt liv - men til gengæld helt i pagt med sin naturlige beskedenhed - eksisterer Martinus imidlertid stadig som forholdsvis u kendt af den store offentlighed, og en kort præsentation må derfor være påkrævet.

Det skal i denne forbindelse straks indrømmes, at Martinus i kraft af sin usædvanlige personlighed er yderst vanskelig at påføre en træffende etikette. Med visse forbehold må han dog nærmest karakteriseres som moderne religiøs mystiker, idet grundlaget for hans forfatterskab og hele virke er en særdeles usædvanlig intuitiv begavelse, af ham selv omtalt som kosmisk bevidsthed.

Med udgangspunkt i en række uventede visioner og åbenbaringer begyndte denne begavelse overraskende for ham selv at ytre sig i foråret 1921⁴ da han var 30 år gammel. Siden da er et stort antal bøger udkommet, hvor et nyt og revolutionerende kosmisk verdensbillede er formuleret. Bemærkelsesværdig er i forbindelse hermed den rationelle klarhed, hvormed han udtrykker sig; i denne henseende er han bestemt ikke mystiker, hvad der i visse kredse uden kendskab til den virkelige baggrund har givet anledning til formodninger om, at han skulle være filosof af den spekulative retning. Dette skal her udtrykkeligt demonteres. Martinus' udgangspunkt er personlige intuitive oplevelser, der siden klarest muligt har fundet udtryk i begreber og symboler. Og det er som sagt dette materiale samt i endnu højere grad de personlige samtaler med Martinus, der har været det væsentligste grundlag for nærværende arbejde.

Som en praktisk oplysning skal det nævnes, at fremstillingen er holdt i en kalejdoskopisk form således at forstå, at visse grundlæggende faktorer med henblik på afdekningen af nye momenter, pointer og facitter successivt sammenstilles i stadig nye sammenhænge eller mønstre, i praksis medfører denne fremstillingsform tilstedeværelsen af et vist gentagelses-princip, der imidlertid må tilskrives den samme episke funktion som gælder for det grundlæggende effektmateriale i et kalejdoskop.

Ligeledes bør det nævnes, at stoffet ved sin egenart tvinger til brugen af en række fremmedord og fagudtryk, som der imidlertid er givet oplysning om enten i løbende fodnoter eller i den vedføjede fremmedordforklaring sidst i bogen.

PB-J.

⁴ Beskrevet af ham selv i bogen: 'Omkring min missions fødsel'. Se i øvrigt kildehenvisninger sidst i bogen.